

Milliyet SANAT

12 TL MAYIS 2019 | K.K.T.C Fiyatı: 13 TL

'DOĞU'NUN IŞIĞI'
AYINTAB'DAN YÜKSELİYOR

BROADWAY'IN ASI ÂŞIĞI
ADAM DRIVER

CANER CİNDORUK
SORGU ODASINDA

SOUNDCLOUD'DAN
BULUTLARA ÇIKAN SES
BILLIE EILISH

CLAIRE DENIS, "HIGH LIFE"İ
MİLLİYET SANAT'A ANLATTI

KULAĞIMIZDAKİ EDEBİYAT:
PODCAST SERİLERİ

ERİL BASKIYA
DİŞİL CEVAP

Nilbar
Güreş

Mayıs

46

Begüm Manav'ın sevimli ama korkunç heykelleri...

50

Asu Maro, "İçerdekiler" filminde başrolde yer alan Caner Cindoruk'la konuştu.

78

Başarılı kadın tasarımcılar bir arada.

62

"The Sunset", bu ay gösterime giriyor.

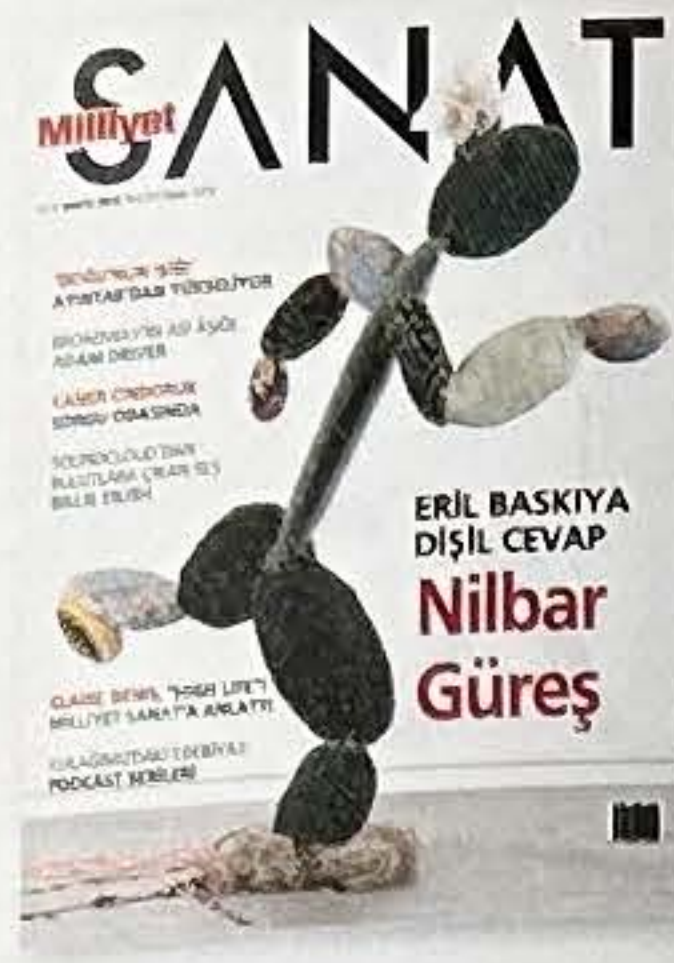

44

Gaziantep'te bir aylık sanat yolculuğu: Ayıntab Sanat Günleri

90

Bu yılın en hızlı çıkış yapan şarkıcısı: Billie Eilish.

Kapak: "Escaping Cactus", Nilbar Güreş.

PLASTİK SANATLAR

- 6 Nilbar Güreş, "Lovers" sergisiyle Almanya'da
- 11 Bruno Barbey'den rengârenk Fas manzaraları
- 17 Gurbetliği Nil Yalter anlatıyor
- 22 Eskişehir'in modern sanat müzesi OMM açılıyor
- 34 Anılarına tutunan sanatçı Mehmet Ali Uysal
- 36 Baskılar MIXER'de sanata dönüşüyor
- 40 Sanat, mimarlık, teknoloji ve Jean Nouvel

SİNEMA

- 60 Claire Denis, yeni filmi "High Life"ı anlattı
- 62 Başarılı ilk filmlerin devamı nasıl gelir?
- 66 Atilla Dorsay, 80 yaşını kutluyor
- 69 Tarık Aktaş'tan doğa ve insan üzerine: "Nebula"
- 72 Berlin'den yolu gözlenecek filmler

SAHNE SANATLARI

- 82 Adam Driver, Broadway sahnesinde
- 84 Mülteci olmak üzerine bir oyun

MÜZİK

- 94 Indie'nin babaları The National'dan sekizinci albüm
- 98 Yazın gelişini haber veren festivaller

EDEBİYAT

- 108 Bu yazarları bir köşeye not edin
- 112 Neslihan Önderoğlu ile Çehov'dan Yusuf Atılgan'a uzanan hatıralar zinciri
- 114 Anneler Günü yaklaşırken Şebnem İşigüzel, Lale Müldür'ün şiirlerindeki annelik kavramını irdeliyor
- 117 Kulaklıklarda yükselen edebiyat programları
- 122 Mahir Ünsal Eriş'in yeni öyküleri iki kitapta toplandı

14

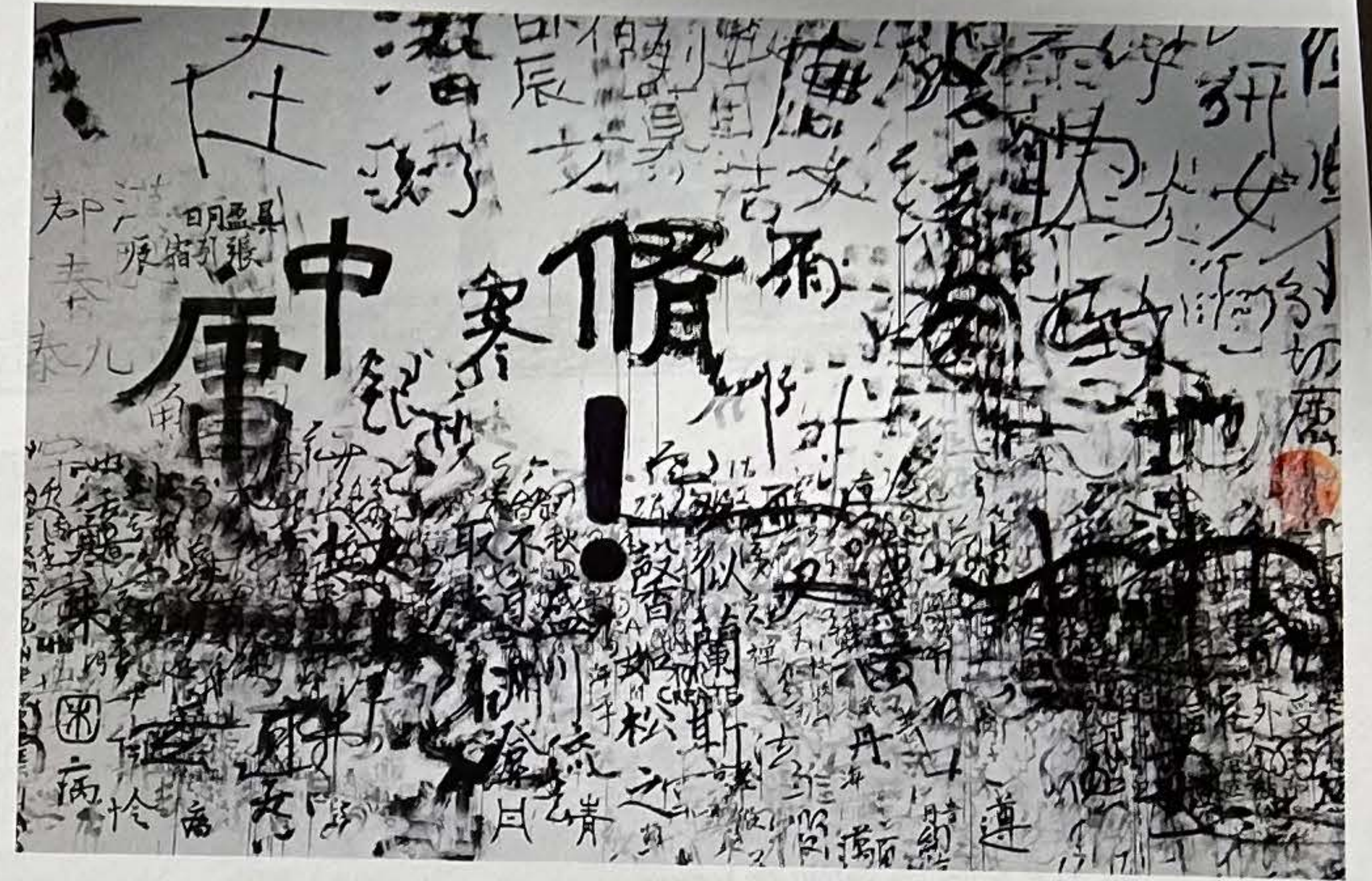
Mürekkebin ardındakiler

Pera Müzesi'nde izleyiciyle buluşan "Mürekkepten" başlıklı sergi, geleneksel Çin sanatının ana ögesi mürekkebin yeni formlarını ve sanatçıların bu dönüşümdeki çabalarını ortaya koyuyor.

HANDE ORTAÇ
handeortac@gmail.com

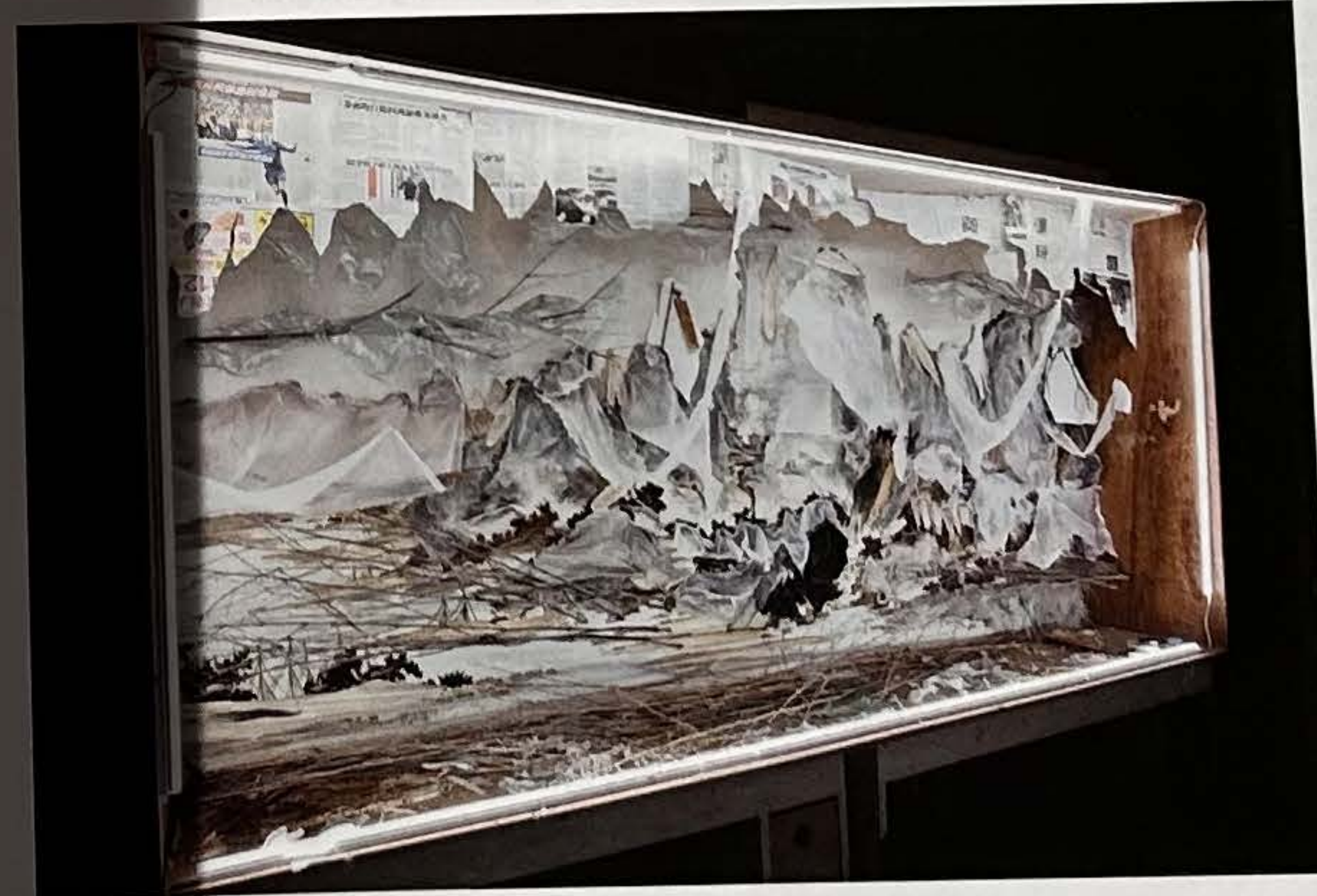
Çin'e ilgili olan her şey, içinde bin yıllarla ifade edilen bir tarihi ve birbirlerine geleneksel kodlarla bağlı bir toplumu barındırıyor. Fakat yine tarihsel olarak bu toplum ve ülke de değişiyor, farklılaşıyor, gelişiyor. Zaman içinde kutsal ve dokunulmaz olan her şey gibi yeni gelenler eskiyi unutturmaya, hatırlayanlar da ellerindeki malzemeyi zamana uyarlamaya çalışıyor. "Mürekkepten" sergisinin küratörü Karen Smith de Çin sanatı içinde saygın bir yeri olan, adı mükemmellik ve ustalıklarla anılan bir malzemenin çağdaş sanatçılar aracılığıyla zamana nasıl uyarlandığını, çağdaş sanatın bu malzemeyi günümüz sanatı için anlamlı olabilecek

Sanatçı Zhou Fan'ın "Fobi" isimli çalışması.

"Bin Karakterli Metin", sanatçı Jian-Jun Zhang'ın katılımcılarla birlikte sergi için yeniden ürettiği yerleştirmesi.

Xu Bing'in yerleştirmesi "Arka Plan Hikâyesi Xia Dağı", izleyiciyi arka plandaki gerçeklikle sarsıyor.

bir hâle nasıl dönüştürdüğünü anlamayı ve izleyiciyle buluşturmayı amaçlıyor. Çin'den 13 sanatçının yapıtlarının yer aldığı sergi Pera Müzesi'nin üç katına yayılarak izleyiciye ilk adımdan son ana kadar klasik mürekkep estetiğinin çağdaş dertleri anlatmak için nasıl bir araç hâline gelebileceğini gösteren büyüleyici bir görsellik sunuyor.

Mürekkep kadar köklü bir geleneğin çağdaşlaşarak dönüşmesi bağlamında, serginin coğrafyamızdaki sanat üretimi için de çok anlamlı olduğu aşikâr. Çin'e çatışmalarla şekillenen Orta Asya tarihinden başlayarak imparatorlukların yıkılmasıyla benzer toplumsal değişimlere şahitlik eden; geleneklerine bağlı, yer yer tutucu ve toplumcu kodlarla örülü paralel kültürel benzerlikler taşıdığımız yadsınamaz. Bu benzerliklerden yola çıkarak hem sergide yer alan sanatçıların mürekkebi seçmesindeki itki hem de uygulamalarındaki farklı yaklaşımlar, zamanında parlaklığıyla göz kamaştıran ama süreçte eleştirilerek bir kenara bırakılan ve hatta devlet politikasıyla unutturulan birçok mirasın, günümüz için anlamlı araçlara ve ifade yollarına dönüşebileceğinin bir göstergesi. Serginin düşündürdüğü diğer bir konuya dijital dö-

nüşüm. Mürekkep gibi dijital öncesi çağın en temel malzemesinin çağdaş yorumlarını, sayısal evrende de izlemek ve sergiyi bu açıdan da okumak serginin çok katmanlılığını işaret eden başka bir boyut.

Mürekkep, Çin sanatı için sadece bir malzeme değil, tıpkı resim gibi birçok formu ve yöntemi kapsayan geniş bir başlık aslında. O sebeptendir ki içinde yüzyıllar boyunca biriken anlamları ve ustalığı barındırıyor. Bu, mürekkeple anlam yaratmak isteyen bir çağdaş sanatçı için aynı zamanda bir yük hâline gelebiliyor. Bu malzemeyle ortaya çıkarılan yapıtlar tek başına değil, geleneğin yüklediği estetik ve kültürel bağlam içinde de değerlendiriliyor. Sergide yer alan sanatçılardan Xu Hongming sergi kataloğunda yer alan alıntıda "Bir Çin resim fırçasını elinize alırsanız, geleneğin ağırlığıyla yüz yüze gelirsiniz," diyor. Bu durum eserlere yorumlanması

Qui Anxiong, "Yeni Bir Dağlar ve Denizler Kitabı 1. Bölüm"de günümüz ikonlarını ve canavarlarını yaratıyor.

gereken yeni bir boyut da tanımıyor adeta. Konu sanatçının hangi duygu ya da fikri ortaya koyduğundan çok fırça darbesini vurmadaki mükemmelliği gibi konulara kayıp sanatçının bu açıdan eleştirilmesine sebep olabiliyor. "Oysa güncel sanatçılar olarak biz, en önemli meselenin bir sanatçının söylemeyi istediği şey olduğuna inanırız." Bu karşılaşma bile malzemenin taşıdığı yükü anlamak için yeterli. Bazıları için kenara itilen bazıları için kutsal bazıları içinse sadece bir malzeme olan mürekkeple yaratılan sanat yapıtları, anlamın katmanlarını artırıyor. Sanatçılar mürekkebi kendi sanat pratikleri içine yedirirken, gelenekselin dönüşümü için çarpıcı örnekler ortaya koymayı başarıyorlar.

ARKEOLOJİK BİR DEĞER OLARAK YAZI

"Bin Karakterli Metin", sanatçı Jian-Jun Zhang tarafından katılımcılarla birlikte kolektif olarak sergi için yeniden üretilen bir yerleştirme. İşin temelinde Çin alfabesindeki bin farklı karakteri çocuklara öğretmek için 6. YY'da yazılmış bir şiir yer alıyor. Yerleştirmede bu Çince orijinal karakterlerle birlikte şiirin Türkçe ve İngilizce çevirilerinden katılımcılar tercih ettikleri kelimeleri ve karakterleri duvara mürekkeple yazarak duvarları bezemişler. Üst üste gelen yazılarda geleneksel harflerle Latin harfleri iç içe geçiyor. Her kelime yan yana geldiği diğer kelimelerle farklı anlam öbekleri oluşturuyor. Her katmanın altından farklı bir tarih çıkıyor. Tekrar eden kelimeler herkes için farklı anlamlar oluşturuyor. Bu çok katmanlılık tıpkı arkeolojik kazı yaparken karşımıza çıkan ve tekrar yorumlanan tarihi kalıntılara benziyor. Yerleştirme, kaligrafinin ve mürekkebin tarihin şekillenmesinde ne kadar temel bir yere sahip olduğunun bir kez daha altını çiziyor. Sanatçı Chen Haiyan, Çin'in önde gelen avangart sanatçılarından biri. Çin sanat pratiklerinin aksine kendi içine dönen, özellikle rüyalarını işlerine konu edinen sanatçı rüyalarındaki renkli imgeleri resmetmek için mürekkebi kullanmış. Geleneksel toplumcu bir algıdan bireyin daha gizli ve belki de ortaya çıkarınca "ayıp" karşılanan kişisel durumlarını en geleneksel malzemeyi kullanarak izleyicinin karşısı çıkaran sanatçı, başkaldırıyı geleneksel bir öğeyi çağdaş anlatım içinde dönüştürerek hayata geçiriyor.

İNANÇLARIN VE İKONLARIN DÖNÜŞMESİ

Sanatçı Qiu Anxiong üç bölümlük bir animasyon serisiyle sergide yer alıyor. Anxiong, bu çalışmada Çin'in ünlü tarih kitaplarından biri olan "Dağlar ve Denizler Klasığı"nden ilham almış. Kitap Çin'in tarihindeki hikâyeleri, canavarları, sözlü tarihi ve mitolojik kahramanları inceliyor. Sanatçı, Çin toplumu için tarihteki önemli olayların anlatıldığı bu kitabın çağdaş bir versiyonunu

hazırlayarak günümüzün ikonlarını ve canavarlarını yaratmış. Artık sorunlar farklılaşmış, bunlarla baş edecek olan yaratıklar ve kahramanlar da farklı formlara bürünmüş. [Hatta hikâyelerin anlatıldığı medyum da değişmiş, aktarılan hikâyeler resimli kitaplardan çıkarılıp anlatımda animasyonun nimetlerinden faydalanılmış]. Li Ming'in "Düz Çizgi" isimli video yerleştirmesi, Çin kültürünün dağları yücelten, doğaya dönüşü kutsallaştıran, ormanda inzivaya çekilmeyi özendiren geleneksel çağrısına çağdaş bir başkaldırı. Bireyin doğayla olan ilişkisinin sorgulandığı bu çok kanallı video yerleştirmesi, değişen çağdaş kültürle şekillenen yeni bireyin ihtiyaçlarının bir dokümantasyonu. Sanatçı Xu Bing tarafından yapılmış olan yerleştirme ise ön taraftan bakıldığında klasik bir manzara resmiymiş gibi görünüyor. Yüce bir dağ, akan bir nehir, derin bir huzur... Fakat seyirci yavaş yavaş resmin duvara asılı olmadığını, salonun ortasına yerleştirildiğini, tek boyutlu bir tuvalde değil derinliği olan bir kutu içinde sergilendiğini fark ediyor. İzleyici, yerleştirmenin arkasına geçtiğindeyse resmin ön yüzünde vadedilmekte olan huzurun ve mükemmelliğin ardında kaos ve aslında bambaşka bir gerçeklik vardır. Ön yüzde sunulan imge alaşağı edilmiştir. Geleneğin kutsuz görüntüsünün arkasında dönüşmekte olan bir dünya ve bu dünyanın yarattığı endüstri tüm çıplaklığıyla sergileniyor. Çin çağdaş sanatının güçlü temsilcilerini izleyebileceğimiz, gelenekselden çağdaşa, somuttan dijitale doğru yaşanan dönüşümün farklı örnekleriyle bezeli sergi, tüm izleyiciler için keşfedilecek farklı boyutlar ve deneyimler sunuyor. **MS**

Pera Müzesi / 0 (212) 334 99 00 / Bitiş tarihi: 28 Nisan 2019

Chen Haiyan'ın "Rüya" adlı eseri.